

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ι. ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΙΙ. ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Αναπτυξιακά, Φορολογικά και Θεσμικά
κίνητρα
για την ανασυγκρότηση
και την προοπτική των επιχειρήσεων
του κατασκευαστικού τομέα
και άλλες διατάξεις

1 Φεβρουαρίου 2001

I. ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

A. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο κλάδος των κατασκευών στην Ελλάδα παρουσίασε, σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, συνεχή και δυναμική εξέλιξη η οποία και αποτυπώνεται στα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων και στην ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής των Α΄ & Β΄ ΚΠΣ. Παρά τα διαρθρωτικά προβλήματα που παρουσιάζει, απόρροια της όξυνσης του ανταγωνισμού και της δομής της αγοράς, η σημασία και η βαρύτητα του στη διαμόρφωση των μεγεθών της οικονομίας είναι αδιαμφισβήτητη και υπήρξε πάντα στενά συνδεδεμένη με την ανάπτυξη της χώρας.

Αποτελεί πραγματικότητα ότι ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης που παρουσιάζουν οι κατασκευές τα τελευταία χρόνια είναι υψηλότερος από αρκετούς κλάδους ή τομείς της ελληνικής οικονομίας. Σε συνδυασμό με τη συνεχή και δυναμική είσοδο αρκετών εταιρειών στο Χ.Α.Α. και τη συνεχή άντληση σημαντικών σε μέγεθος χρηματικών κονδυλίων αλλά και τον εξαιρετικά μεγάλο αριθμό δημόσιων και ιδιωτικών έργων που έχουν αναληφθεί και εκτελούνται, προσδίδεται στον κλάδο πρωταγωνιστικός ρόλος στη διαμόρφωση των τάσεων και των εξελίξεων που συντελούνται στην οικονομία τα τελευταία χρόνια.

Η ολοκλήρωση της κατασκευής των έργων υποδομής, σε συνδυασμό με τις προσπάθειες επιτάχυνσης της σύγκλισης των οικονομιών των χωρών - μελών της ΕΕ και η ανάληψη από την Αθήνα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, αναδεικνύουν τις κατασκευές σε καθοριστικό αναπτυξιακό παράγοντα για την χώρα. Κατά συνέπεια, από την απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων και την αμεσότητα της ανταπόκρισης του, σε ότι αφορά την ικανότητα του να ολοκληρώσει με ταχύτητα και αυξημένες ποιοτικές απαιτήσεις τα έργα του Γ΄ ΚΠΣ, θα εξαρτηθεί η υλοποίηση του στόχου για 5% ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης. Από την πορεία εξέλιξης του κλάδου και της υλοποίησης των έργων θα εξαρτηθεί σε σημαντικό βαθμό και η μείωση της ανεργίας, η οποία αποτελεί μείζον πρόβλημα στη χώρα.

Αναλυτικότερα και σε ότι αφορά τη διάρθρωση των οικονομικών μεγεθών του κλάδου κατασκευών στην Ελλάδα, τονίζονται τα κάτωθι :

- σε μέσους όρους της τριετίας 1997 – 2000, παράγει το 66% των Ακαθάριστων Επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου και σαν εκτελεστής δημοσίων συμβάσεων καλύπτει το 48,5% των σχετικών προκηρύξεων.
- στη διάρκεια της περιόδου 1987 - 1997, συμμετείχε στη διαμόρφωση του Α.Ε.Π. της χώρας με ποσοστά από 10,8% - 15,2%. Στην τετραετία 1990 - 1993 η συμμετοχή του κλάδου στο Α.Ε.Π. σημείωσε κάμψη, τάση η οποία αναστράφηκε από το 1994 μέχρι και σήμερα. Η αναστροφή της οφειλόταν στις αυξημένες εκταμιεύσεις του Β' Κ.Π.Σ. για έργα υποδομής και στην αύξηση της απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων, που παρατηρήθηκε μετά το 1995.
- η συμμετοχή του στο ΑΕΠ της χώρας το 2000 αναμένεται να ξεπεράσει το 16,5%, ενώ παρουσιάζει συνεχή αυξητική τάση την τελευταία πενταετία. Το ποσοστό συμμετοχής του στο Α.Ε.Π. την επόμενη εξαετία (2001 - 2006) εκτιμάται ότι θα προσεγγίσει το 20% (Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών: «Διάρθρωση - παραγωγικότητα του κλάδου κατασκευών»).
- στην σημαντικά αυξημένη συμμετοχή του κλάδου κατασκευών στο ΑΕΠ της χώρας, θα συμβάλλει η ολοκλήρωση των έργων υποδομής που χρηματοδοτούνται από το Γ' Κ.Π.Σ. και η υλοποίηση των έργων για την Ολυμπιάδα του 2004 στην Αθήνα, γεγονότα τα οποία σηματοδοτούν μια νέα εποχή εξέλιξης του κλάδου.

Σε ότι αφορά τη διάρθρωση και τη δομή της εγχώριας αγοράς, οι κατασκευές είναι ο πολυπληθέστερος κλάδος της οικονομίας, σε αριθμό επιχειρήσεων, φυσικών προσώπων και εταιρειών όλων των νομικών μορφών. Η δομή της αγοράς του παρουσιάζεται πολυκερματισμένη και παρά τη συνεχή αύξηση του πιστοποιημένου κύκλου εργασιών, έχουν

δημιουργηθεί συνθήκες οξύτατου ανταγωνισμού και αδυναμία δημιουργίας - εκμετάλλευσης οικονομιών κλίμακας, που είναι καθοριστική παράμετρος διαμόρφωσης συνθηκών ανταγωνισμού (I.O.B.E. : «Ο κλάδος των τεχνικών εταιρειών» - 1998 και I.O.K. : «Διάρθρωση – Παραγωγικότητα και Επάρκεια του κλάδου κατασκευών για την υλοποίηση των έργων του Γ΄ ΚΠΣ και της Ολυμπιάδας του 2004 – 2000).

Σε ότι αφορά τη δομή της εγχώριας αγοράς, εγγεγραμμένες στο μητρώο εργοληπτικών επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ – ΥΠΕΧΩΔΕ) είναι 11.854 εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή δημοσίων έργων.

Νομική μορφή ΑΕ ή ΕΠΕ έχουν 657 επιχειρήσεις, δηλαδή μόλις το 5,5% των εγγεγραμμένων στο ΜΕΕΠ.

Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων με νομική μορφή ΑΕ & ΕΠΕ ξεπερνά το 1999 το 1,2 τρις δρχ και το 2000 προσεγγίζει 1,9 τρις δρχ, μέγεθος το οποίο είναι το υψηλότερο που έχει σημειωθεί (Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών «Παραγωγικότητα - επάρκεια του κλάδου κατασκευών» και επεξεργασμένα στοιχεία από την υπηρεσία τήρησης ΜΕΕΠ).

Στον κλάδο απασχολούνται 300 περίπου χιλιάδες άτομα ενώ μέχρι το 2006 εκτιμάται ότι θα ξεπεράσουν τις 350 χιλιάδες, δηλαδή αναμένεται να δημιουργηθεί σημαντικός αριθμός νέων θέσεων εργασίας.

Το 2000 σε σχέση με το 1997 παρατηρείται αύξηση της συνολικής απασχόλησης στις κατασκευές, (295 και 243 χιλ. άτομα αντίστοιχα), μέγεθος που αντιστοιχεί στο 7,5% της συνολικής απασχόλησης. Αν στο μέγεθος αυτό προστεθούν οι αυτοαπασχολούμενοι και η δημιουργούμενη έμμεση απασχόληση (δομικά υλικά, μελέτες, κλπ), τότε η συμμετοχή του κλάδου στη συνολική απασχόληση προσεγγίζει το 16% (I.O.K. : «Επάρκεια ανθρώπινου δυναμικού του κλάδου κατασκευών» - 2000).

B. Γ΄ ΚΠΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Οι πόροι του Γ΄ ΚΠΣ και η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 από την Αθήνα, καθιστούν τον κλάδο σαν τον σημαντικότερο αναπτυξιακό παράγοντα της χώρας και προβάλλουν ένα «προκλητικό στοίχημα» σχετικά με το αν θα υπάρξει η ανταπόκριση των εργοληπτικών εταιρειών και του δυναμικού που τις συνθέτει, στην έγκαιρη και ποιοτική ολοκλήρωση των έργων.

Δεν θα πρέπει να αγνοήσει κανείς ότι τα κονδύλια που θα διατεθούν από το Γ΄ ΚΠΣ για την κατασκευή έργων είναι σχεδόν τριπλάσια από αυτά του Β΄ ΚΠΣ, γεγονός το οποίο αναμένεται να ασκήσει έντονες πιέσεις σε όλους τους εμπλεκόμενους στο σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων.

Οι συνολικές προβλεπόμενες δαπάνες του Γ΄ ΚΠΣ για τη χρονική περίοδο 2000 – 2006 θα φθάσουν τα 17,5 τρις, μέσα από τη συσσώρευση των ευρωπαϊκών, των εθνικών και των ιδιωτικών πόρων. Ενδεικτικά αναφέρεται :

- το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει εντάξει στο Επιχειρησιακό του Σχέδιο έργα συνολικού ύψους 4,2 τρις δρχ. ενώ και το Υπουργείο Μεταφορών θα υλοποιήσει έργα συνολικού ύψους 1,6 τρις δρχ.
- συνολικά για έργα υποδομής υπολογίζεται ότι θα δαπανηθούν από το δημόσιο τομέα 5,8 τρις δρχ, και το μερίδιο της ιδιωτικής συμμετοχής σε αυτά αναμένεται να ξεπεράσει το 1,5 τρις δρχ.

Το μέγεθος των έργων που θα υλοποιηθούν στη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2000–2006 είναι σημαντικά αυξημένο από αυτό της περιόδου 1994–1999. Το γεγονός αυτό αποτελεί μια πρόκληση για όλους τους εμπλεκόμενους στο σύστημα παραγωγής έργων και υποχρεώνει το ΥΠΕΧΩΔΕ να δημιουργήσει τους κατάλληλους μηχανισμούς και διαρθρωτικές παρεμβάσεις, στην κατασκευαστική αγορά, ώστε να μην χαθεί ούτε μια δραχμή από τους κοινοτικούς πόρους.

Η πίεση που θα ασκηθεί για την έγκαιρη παράδοση των έργων υποδομής στη διάρκεια υλοποίησης του Γ΄ ΚΠΣ, η χρησιμοποίηση της συγχρηματοδότησης και της αυτοχρηματοδότησης στην κατασκευή των έργων, οι αυξημένες ποιοτικές απαιτήσεις υλοποίησης σε συνδυασμό με την δυναμική ανάπτυξη της αγοράς ακινήτων ως εναλλακτικής δραστηριότητας και η εμπλοκή των τραπεζών σε χρηματοδοτήσεις, συνθέτουν το «επιχειρηματικό περιβάλλον» στο οποίο θα κινηθεί ο κλάδος στη νέα δεκαετία, στο οποίο πρέπει να ανταποκριθούν άμεσα οι επιχειρήσεις και η πολιτεία. Για την επίτευξη του στόχου απαιτείται :

- η συνειδητοποίηση από τους εμπλεκόμενους στο σύστημα παραγωγής έργων ότι ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους, απαιτούν συντονισμένες στρατηγικές κινήσεις και ριζικές διαφοροποιήσεις στη δομή και τη λειτουργία τους.
- η συνεχής ανανέωση - εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού των τεχνικών επιχειρήσεων και την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στα έργα, με στόχο τη μείωση του κόστους και τη βελτίωση της ποιότητας.
- η δημιουργία σύγχρονων, ευέλικτων αλλά και αποτελεσματικών επιχειρησιακών δομών, τόσο σε επίπεδο διοικητικής υποστήριξης όσο και σε επίπεδο κατασκευής και παράδοσης των έργων.
- η συνεχής ενίσχυση της κεφαλαιουχικής διάρθρωσης των τεχνικών επιχειρήσεων, πέραν της χρηματοδότησης τους από το Χρηματιστήριο Αξιών των Αθηνών.
- η διαρκής αύξηση του “άριστου μεγέθους λειτουργίας” των τεχνικών επιχειρήσεων, μέσω της χρήσης των ευεργετικών διατάξεων του θεσμικού πλαισίου αναδιάρθρωσης του κλάδου.
- η συστηματική οργάνωση της εξόδου των τεχνικών εταιρειών σε ξένες αγορές, ώστε να προετοιμαστούν κατάλληλα για την μετά Γ΄ ΚΠΣ εποχή, η οποία και θα δρομολογήσει σημαντικές διαφοροποιήσεις στη δομή της ζήτησης και της προσφοράς κατασκευαστικών υπηρεσιών.

Γ. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Η ανάλυση της περιόδου του Α΄ ΚΠΣ 1989-1994 απεικονίζει με τον πιο σαφή τρόπο όλες τις εγγενείς αδυναμίες, στρεβλώσεις και αρνητικά δεδομένα του κατασκευαστικού κλάδου στη χώρα. Κατά συνέπεια η ανάπτυξη του δεν διαχύθηκε στις επιχειρήσεις, αλλά δημιουργήθηκαν ανισότητες που εμπόδιζαν την επιχειρησιακή ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό του κλάδου. Βασικό πρόβλημα, όπως αναγνωρίζεται από όλους, ο μεγάλος αριθμός εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ, ο οποίος και δημιούργησε συνθήκες οξύτατου ανταγωνισμού και έντονες στρεβλώσεις στην αγορά, οι σημαντικότερες εκ των οποίων ήταν :

- υψηλές εκπτώσεις στις δημοπρατήσεις έργων,
- καθυστερήσεις στην έγκαιρη παράδοση των έργων,
- ελλείψεις των μελετών,
- ελλείψεις σύγχρονων προδιαγραφών και οργάνωσης,
- έλλειψη επαρκούς και καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού

Οι στρεβλώσεις αυτές σαφώς και δεν χαρακτηρίζουν τον κλάδο στο σύνολό του, αφού αφορούν μειοψηφία των επιχειρήσεων, αλλά σταδιακά δημιούργησαν ανταγωνιστικό μειονέκτημα και αυξημένη διείσδυση ξένων επιχειρήσεων.

Ο υψηλός ρυθμός μεγέθυνσης του κλάδου, οδήγησε τις επιχειρήσεις σε ανταγωνισμό μεριδίων αγοράς με υψηλά σταθερά κόστη και δημιουργία τάσης για πλήρη αξιοποίηση της παραγωγικής τους δυναμικότητας. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την πτώση των τιμών (υψηλές εκπτώσεις), ώστε να αυξηθεί η δραστηριότητα και να συντηρηθούν οι επιχειρήσεις και το δυναμικό τους. Οι υψηλές εκπτώσεις θεωρήθηκαν καθοριστικός παράγοντας νόθευσης του υγιούς ανταγωνισμού, καθυστέρησης των χρονοδιαγραμμάτων και εμμονής στις συνεχείς υπερβάσεις και στην αλλαγή των μελετών και των αντικειμένων στα δημόσια έργα.

Από το 1994 μέχρι σήμερα έγιναν βεβαίως σημαντικά βήματα για την εξυγίανση, τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό τόσο του θεσμικού πλαισίου για τα δημόσια έργα όσο και για τη δημιουργία κανόνων διαφάνειας και υγιούς ανταγωνισμού, και έθεσαν τις βάσεις για την επιχειρησιακή αναδιάρθρωση που επιχειρείται σήμερα. Τα νέα δεδομένα της εποχής που έρχεται (Γ' ΚΠΣ, εντεινόμενος διεθνής ανταγωνισμός, είσοδος των τραπεζών στο μετοχικό κεφάλαιο μεγάλων ευρωπαϊών κατασκευαστών, δομικές αδυναμίες αλλά και διαρθρωτικά προβλήματα του κλάδου) απαιτούν ριζικές παρεμβάσεις με ουσιαστικές καινοτομίες για την ανασυγκρότηση και την προοπτική του κλάδου.

Αναλυτικότερα η αναγκαιότητα της άμεσης παρέμβασης, αιτιολογείται από :

- τον αναμενόμενο έντονο διεθνή ανταγωνισμό.
- την απαίτηση δυναμικότερης ανταπόκρισης των επιχειρήσεων στα συγχρηματοδοτούμενα έργα, διαμέσου της συνεχούς βελτίωσης των χρηματοοικονομικών τους δυνατοτήτων.
- το μικρό μέγεθος και την έλλειψη οργάνωσης των περισσότερων επιχειρήσεων και κατά συνέπεια την όξυνση του ανταγωνισμού, σαν συνέπεια του κατακερματισμού των μεριδίων αγοράς.
- την καθιέρωση κανόνων ποιότητας στην υλοποίηση των έργων και ελέγχου των ανεκτέλεστων, που συμπιέζει τη δυνατότητα ανάληψης έργων από μικρές επιχειρήσεις.
- την ανάγκη δυναμικότερης ανταπόκρισης στην εξωστρέφεια

Το κράτος σήμερα έχει την ευθύνη της κατασκευής πολλών ταυτόχρονα και ποιοτικά επαρκών υποδομών, και για είναι σε θέση να το επιτύχει θα πρέπει να γίνει «αυστηρός κριτής» των τεχνικών επιχειρήσεων, οι οποίες με τη συγκρότησή, την οντότητα και τη φερεγγυότητά τους να είναι σε θέση να σχεδιάζουν και να κατασκευάζουν δημόσια έργα με ουσιαστικές ποιοτικές προδιαγραφές και αυστηρά χρονοδιαγράμματα.

Η διεθνής εμπειρία αποδεικνύει ότι ο κλάδος βρίσκεται μπροστά σε μια νέα οικονομική συγκυρία που χαρακτηρίζεται από τη μεγέθυνση των εταιρειών μέσα από σχήματα επιχειρηματικών εξαγορών, συγχωνεύσεων και συνεργασιών.

Είναι προφανές ότι ο κλάδος πρέπει εγκαίρως να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που σχετίζονται τόσο με την τεχνογνωσία που διαθέτει όσο και με τη χρηματοοικονομική διάρθρωση, προκειμένου να αντεπεξέλθει επιτυχώς στον εντεινόμενο διεθνή ανταγωνισμό.

Το σημαντικότερο όμως από τα δομικά προβλήματα του κλάδου είναι ο κατακερματισμός του σε πολλές και συνήθως μικρού μεγέθους παραγωγικές μονάδες, οι οποίες δεν μπορούν να δημιουργήσουν οικονομίες κλίμακας, να εξορθολογίσουν την επιχειρηματική τους δράση και να σταθούν δυναμικά στο νέο επιχειρηματικό περιβάλλον που δημιουργείται στην αγορά της ΕΕ.

Το ερώτημα λοιπόν που τίθεται για τον κλάδο σήμερα είναι σαφέστατο : Θα ανασυγκροτηθεί και θα εκσυγχρονισθεί όπως απαιτούν οι συνθήκες της εποχής ή θα παραμείνει στάσιμος και θα δορυφοροποιηθεί στα μεγάλα σχήματα του εξωτερικού, τα οποία ήδη παρουσιάζουν σημαντική διεύρυνση στην ελληνική αγορά και απειλούν να την μονοπωλήσουν ;

Το περιβάλλον το οποίο έχει αρχίσει να διαμορφώνεται, δημιουργεί την αναγκαιότητα ύπαρξης εθνικού κατασκευαστικού κλάδου, αφού όταν θα ολοκληρωθεί το Γ΄ ΚΠΣ θα είναι προς το συμφέρον της χώρας να διαθέτει κατασκευαστικές επιχειρήσεις που θα διαθέτουν τεχνογνωσία, κεφάλαια και εμπειρία ώστε να συμμετέχουν με συγχρηματοδότηση στα έργα που θα πρέπει να γίνουν τόσο στη Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες στην Ευρώπη στα Βαλκάνια και σε άλλες περιοχές.

Είναι χρήσιμο όμως να τονιστεί ότι μέχρι τώρα οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές, με εξαίρεση ορισμένες μόνο επιχειρήσεις Η΄ τάξης, αγνοούνται ως έννοιες και πρακτικές για τις περισσότερες επιχειρήσεις στην Ελλάδα

και για το λόγο αυτό απαιτείται τόσο η ενίσχυση του οργανωτικού και του διοικητικού μετασχηματισμού των νέων φορέων που θα δημιουργηθούν, όσο και η δημιουργία κοινών δράσεων με παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης καινοτόμων δραστηριοτήτων.

Το θεσμικό πλαίσιο της επιχειρησιακής αναδιάρθρωσης του κλάδου και της λειτουργίας της αγοράς, θα δώσει τη δυνατότητα στις μεγάλες τεχνικές εταιρείες της χώρας να κατευθυνθούν σε συγχωνεύσεις δημιουργώντας ανταγωνιστικούς κατασκευαστικούς φορείς, ικανούς να ανταποκριθούν στην πρόκληση των έργων του Γ' ΚΠΣ.

Ακόμα μεγαλύτερη αναγκαιότητα, για την εγχώρια κατασκευαστική αγορά, είναι ο εκσυγχρονισμός και η ανασύνταξη των μικρών και των μεσαίων εργοληπτικών επιχειρήσεων, διαμέσου σύναψης συμμαχιών, ενίσχυσης της δημιουργίας μεγαλύτερου μεγέθους και ανταγωνιστικών σχημάτων αλλά και καινοτόμων θεσμικών παρεμβάσεων (θεσμοθέτηση υπεργολαβίας, παρεμβάσεις στις διαδικασίες των δημοπρασιών, έλεγχος της ποιότητας, κλπ).

Η αύξηση του μέσου μεγέθους των επιχειρήσεων θα λειτουργήσει θετικά και στην σχέση τους με τον τραπεζικό τομέα, σε ότι αφορά τη ενεργότερη συμμετοχή του τελευταίου στη χρηματοδότηση των νέων φορέων που θα δημιουργηθούν, η οποία θα οδηγήσει σε παροχή νέων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Όσο θα βελτιώνονται τα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων και ενισχύεται η ανταγωνιστικότητά τους τόσο θα αυξάνεται η διάθεση εμπλοκής των τραπεζών στη χρηματοδότηση έργων, αυτοχρηματοδοτούμενων και συγχρηματοδοτούμενων, τα οποία αναμένεται να αποτελέσουν την «αιχμή του δόρατος» για τον κλάδο μετά το 2006, όπου θα λήξει και η χρηματοδότηση του Γ' ΚΠΣ. Όσο θα αυξάνεται το μέσο μέγεθος των επιχειρήσεων του κλάδου, τόσο θα αυξάνεται και ο βαθμός ασφάλειας των επενδύσεων που θα υλοποιούνται αλλά και της συμμετοχής των τραπεζών στον κλάδο.

Α. ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΖΕΙ ΤΟ ΥΠΕΧΩΛΕ

Ο κλάδος σήμερα έχει τη δυνατότητα να αξιολογήσει και να αξιοποιήσει την εμπειρία που απέκτησε από το Β΄ ΚΠΣ και να πρωταγωνιστήσει στην κατασκευή των έργων του Γ΄ ΚΠΣ, με την προϋπόθεση να προχωρήσει στην αναγκαία επιχειρηματική αναδιάρθρωση ώστε να ανασυγκροτηθεί και να εκσυγχρονισθεί. Για το λόγο αυτό κρίθηκε αναγκαίο και σκόπιμο να κατοχυρωθεί η εξελικτική πορεία του κλάδου με φορολογικά και αναπτυξιακά κίνητρα καθώς και θεσμικές παρεμβάσεις, με στόχο τη βελτίωση της συνολικής ανταγωνιστικότητας του, της διασφάλισης της ύπαρξης αλλά και της προοπτικής όλων των επιχειρήσεων.

Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει και διέπει τη φιλοσοφία της επιχειρησιακής αναδιάρθρωσης του κλάδου, είναι ότι οι ορθά σχεδιασμένες απορροφήσεις ή και συγχωνεύσεις από επιχειρήσεις υψηλής απόδοσης, βελτιώνουν την αποτελεσματικότητά τους και δημιουργούν σημαντικά οφέλη, τα οποία προκύπτουν από την εκμετάλλευση των οικονομιών κλίμακας.

Το θεσμικό πλαίσιο ανασυγκρότησης και προοπτικής του κλάδου έχει σαφή αντιστοιχία με τα δεδομένα της ελληνικής και της διεθνούς αγοράς αλλά και των αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, σε συνδυασμό με τους διασφαλισμένους και διαθέσιμους πόρους του Γ΄ ΚΠΣ. Η επιλογή ανήκει πλέον στις επιχειρήσεις, οι οποίες θα πρέπει να κινηθούν δυναμικά προς τη νέα κατεύθυνση ώστε να μην παραμείνουν στις συνήθειες του παρελθόντος αγνοώντας τα νέα δεδομένα, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες. Με αυτόν τον τρόπο θα ισχυροποιήσουν την επιχειρηματική τους οντότητα και θα εξασφαλίσουν τον αναγκαίο εξωστρεφή χαρακτήρα και ανάπτυξη, ισχυροποιώντας το ρόλο τους στην νέα αγορά των Βαλκανίων και των χωρών της εξυπηρετώντας όχι μόνο τα επιχειρηματικά τους σχέδια αλλά και την οικονομική διεύρυνση της χώρας στην περιοχή αυτή.

Το ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο παροχής κινήτρων για συγχωνεύσεις των επιχειρήσεων του κλάδου, περιέχει σειρά από σημαντικά κίνητρα φορολογικά, αναπτυξιακά και θεσμικά που επιτρέπουν στον κλάδο να προχωρήσει δυναμικά στην επιχειρηματική ανασυγκρότησή του. Ταυτόχρονα, θεσμοθετείται ολοκληρωμένο πλαίσιο επανάκρισης και αξιολόγησης όλων των κατασκευαστικών επιχειρήσεων, με κατοχύρωση αντικειμενικών και διαφανών κριτηρίων. Το νέο πλαίσιο έχει σαφή αντιστοιχία με τις νέες απαιτήσεις τόσο ως προς την ποιότητα όσο και ως προς τους ρυθμούς κατασκευής των δημοσίων έργων και είναι :

- διαφανές και αντικειμενικό στην αξιολόγηση των επιχειρήσεων μέσα από την καθιέρωση αδιαμφισβήτητων κανόνων αλλά και αδιάβλητων διαδικασιών για την επανάκριση και κατάταξη τους χωρίς εξαιρέσεις.
- δίκαιο, παρέχοντας σταθερά κίνητρα και ευκαιρίες σε όλες τις επιχειρήσεις όλων των τάξεων του κλάδου.
- ανοικτό και δυναμικό, επιτρέποντας την εξέλιξη και αναβάθμιση όλων χωρίς καμιά διάκριση και κανένα αποκλεισμό.
- επαρκές, στην παροχή χρονικού περιθωρίου για την προσαρμογή των επιχειρήσεων στα νέα δεδομένα.
- προσαρμοσμένο, στις απαιτήσεις κατασκευής και χρηματοδότησης των έργων και αντίστοιχο με τα διεθνή δεδομένα επιτρέποντας στον κλάδο να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον διεθνή ανταγωνισμό και να αναπτύξει εξωστρεφή δυναμική.
- ικανό, ώστε να εξασφαλίσει εκείνες τις προϋποθέσεις για τη λειτουργία του κλάδου με συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού αποτρέποντας τη δημιουργία ολιγοπωλιακών καταστάσεων στην αγορά.

Ο κλάδος καλείται σήμερα να αποφασίσει μέσα σε ένα ευνοϊκό, χάρη στο πλαίσιο αυτό, περιβάλλον εάν θα ακολουθήσει αυτό που ομολογούν όλοι ως αναγκαιότητα, δηλαδή την ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό.

Ε. Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Η φιλοσοφία του πλαισίου αναδιάρθρωσης του κλάδου έγκειται στο να λειτουργήσει σαν υποβοηθητικός «μοχλός» εκσυγχρονισμού του, διαμέσου της ενίσχυσης των υγιών συγχωνεύσεων και συνεργασιών. Σε καμία περίπτωση δεν αποσκοπεί στο να επιχειρήσει να προσαρμόσει βίαια την αγορά στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται στην εγχώρια και στη διεθνή αγορά.

Το ζητούμενο είναι η δημιουργία ανταγωνιστικών κατασκευαστικών σχημάτων σε όλες τις τάξεις ώστε συνολικά ο κλάδος να οδηγηθεί στη μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων, με παράλληλη αύξηση του μέσου μεγέθους τους, μέσα από συγχωνεύσεις και συνεργασίες. Με τον τρόπο αυτό πιστεύεται ότι θα λειτουργήσει ομαλά ο ανταγωνισμός και οι επιχειρήσεις θα έχουν τη δυνατότητα ανάληψης περισσότερων έργων, χωρίς να αντιμετωπίζουν στρεβλώσεις από πολυπληθείς και μη ικανές επιχειρήσεις.

Η αξιολόγηση, η κατάταξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της ικανότητας μιας εργοληπτικής επιχείρησης ΜΕΕΠ (όπως αυτή που έγινε το 1994) δεν μπορεί να θεωρείται ότι αποτυπώνει εσαεί και δια βίου την κατάσταση της. Αυτό γιατί χρόνο με το χρόνο μεταβάλλεται διαρκώς η επιχειρηματική της θέση και για το λόγο αυτό κάθε θεσμικό πλαίσιο πρέπει να είναι ανοικτό και να ενσωματώνει στις διαδικασίες αξιολόγησής του την εξέλιξη των εταιρειών.

Η προηγούμενη κρίση και κατάταξη των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ δεν μπορεί και δεν πρέπει να προβάλλεται ως κεκτημένο, αφού είναι γνωστό ότι στην πορεία κατασκευής των δημοσίων έργων υπήρξαν επιχειρήσεις, οι οποίες είτε δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, είτε δεν μπόρεσαν να διατηρήσουν τα χρηματοοικονομικά τους δεδομένα και

την παραγωγική τους ετοιμότητα. Επίσης, είναι γνωστό ότι χρόνο με το χρόνο πολλές επιχειρήσεις παρουσιάζοντας έντονη παραγωγική δραστηριότητα εξελίχθηκαν δυναμικά και δικαιολογημένα ζήτησαν την επανάκριση και ανέλιξή τους μέσα από ένα ανοικτό σύστημα.

Θα ήταν λοιπόν δυσμενές για τον κλάδο, και ιδιαίτερα για τις υγιείς και δυναμικές επιχειρήσεις του, η αποδοχή των όρων μιας προηγούμενης κρίσης ως θεσμικό κεκτημένο από το οποίο μια επιχείρηση δεν μπορεί να κινηθεί ανοδικά με αναβάθμιση του πτυχίου της. Εάν επικρατούσε μια τέτοια αντίληψη θα στρέβλωνε τον ανταγωνισμό δημιουργώντας άνισες συνθήκες επιχειρηματικής δράσης καθώς θα εξίσωνε όλες τις επιχειρήσεις ΜΕΕΠ, αδιαφορώντας για την ικανότητά τους στο χρόνο και στις νέες συνθήκες της αγοράς που ήδη βρίσκονται σε δυναμική εξέλιξη.

Η θέσπιση του νέου συστήματος κατάταξης ΜΕΕΠ αποσκοπεί στο να δημιουργήσει αξιοκρατία και δυναμική ανάπτυξης στον κλάδο. Χωρίς να δημιουργεί στρεβλώσεις στην αγορά, αξιολογεί με διαφάνεια και αντικειμενικά κριτήρια και κατατάσσει κάθε επιχείρηση με βάση τα οικονομικά μεγέθη της, την εμπειρία της και τη χρηματοδοτική της διάρθρωση.

Η εφαρμογή του θα αποτελέσει πλαίσιο προστασίας του κλάδου από τη δημιουργία ολιγοπωλιακών φαινομένων, αφού δίδονται ίσες ευκαιρίες σε όλες τις κατασκευαστικές επιχειρήσεις. Το νέο σύστημα κατάταξης, εκτός από τη δημιουργία ισχυρών επιχειρήσεων για τα μεγάλα έργα, έχει σαν παράλληλο και εξίσου σημαντικό στόχο την ενίσχυση και ισόρροπη ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αλλά προϋποθέτει τον ριζικό εκσυγχρονισμό τους, την αύξηση του μέσου μεγέθους και της ανταγωνιστικότητάς τους, ώστε να είναι σε θέση με ίσους όρους να συμβάλλουν στην ολοκλήρωση των έργων στο τμήμα που τους αναλογεί.

Με την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου συνολικά (κατάταξη και συγχωνεύσεις) θα επιτευχθεί :

- η διασφάλιση του ζωτικού χώρου και ρόλου όλων των επιχειρήσεων του κλάδου και ιδίως των μικρών και των μεσαίων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της περιφέρειας.
- η θεσμοθέτηση κανόνων στην υπεργολαβία και την κοινοπραξία, ώστε να αναδιανεμηθούν τα μερίδια της αγοράς, να διατηρηθεί σε ετοιμότητα όλο το εγχώριο κατασκευαστικό δυναμικό της χώρας και να βελτιωθεί η ταχύτητα εκτέλεσης των έργων.
- η προσπάθεια παρέμβασης έχει προγραμματιστεί να επεκταθεί και στα υπόλοιπα τμήματα που συμπληρώνουν το σύστημα παραγωγής έργων, δηλαδή : στην αναθεώρηση του νόμου 716 περί μελετών, στην επιβολή ενιαίων κανόνων ποιότητας, στην ομαλοποίηση της λειτουργίας της αγοράς διαμέσου της δημιουργίας πρόσθετων ελεγκτικών μηχανισμών, στον αποτελεσματικότερο έλεγχο για την ποιότητα, την έγκαιρη παράδοση και την εφαρμογή κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στα έργα, στον εκσυγχρονισμό και την ανασύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών και των εθνικών τιμολογίων, στη δημιουργία μητρώου τεχνιτών, στην οργανωμένη παρέμβαση σε θέματα εκπαίδευσης – κατάρτισης για τα μεγάλα έργα, κλπ.

Το πλαίσιο των κινήτρων για συγχωνεύσεις που καταθέτει το ΥΠΕΧΩΔΕ, υλοποιεί μια βασική του δέσμευση και μετουσιώνει σε πράξη μια προγραμματική του δέσμευση. Γίνεται ένας ισχυρός μοχλός ανάπτυξης του κλάδου, ενισχύοντας αποφασιστικά την επιχειρηματική αναδιάρθρωση, με στόχο να υπάρξει υπέρβαση του σημερινού status του κλάδου με επιχειρήσεις μικρού μεγέθους και οικογενειακού – ως επί το πλείστον – management και να προσεγγιστεί το μοντέλο των επιχειρήσεων μεγάλου μεγέθους, με χρηματοοικονομικές δυνατότητες

και σύγχρονο management. Οι επιχειρήσεις αυτές είναι που θα μπορέσουν να αντιστοιχηθούν με τα δεδομένα της ευρωπαϊκής αγοράς κατασκευών και θα έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν και να ολοκληρώσουν τα έργα του Γ΄ ΚΠΣ. Ταυτόχρονα, θα έχουν τη δυνατότητα μέσα από πολυμετοχικά σχήματα να αντλήσουν "πόρους" για τη συμμετοχή τους σε νέους τομείς επιχειρηματικών δράσεων, ακόμα και πέραν του κλάδου κατασκευών, όπως ακριβώς συμβαίνει στις υπόλοιπες χώρες – μέλη της ΕΕ. Είναι άλλωστε γνωστό ότι η υλοποίηση των μεγάλων έργων του Γ΄ ΚΠΣ απαιτεί, σε ευρύτερη κλίμακα από ότι στο παρελθόν, την άντληση πόρων από τον ιδιωτικό τομέα.

Η ύπαρξη μεγάλων ελληνικών κατασκευαστικών επιχειρήσεων που θα διαθέτουν κεφαλαιουχική επάρκεια για να αντιμετωπίσουν με επιτυχία το διεθνή ανταγωνισμό και θα μπορούν να συμμετάσχουν στην υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων, είναι απαραίτητος όρος για την επιβίωση και ανάπτυξη του κλάδου την επόμενη δεκαετία στη χώρα μας.

Η θεσμοθέτηση του νέου συστήματος αξιολόγησης των τεχνικών επιχειρήσεων, προσφέρει μέσα από το σύστημα αυτό πρόσθετα ισχυρά κίνητρα για τη συγχώνευση των εταιρειών. Το σύστημα αυτό απαιτεί από τις επιχειρήσεις να «τολμήσουν» να αντιστοιχηθούν με τα νέα δεδομένα στον τομέα της κατασκευής των δημοσίων έργων, να αποκτήσουν ένα σύγχρονο management που θα τους επιτρέψει να βελτιώσουν την παραγωγική τους δυνατότητα και τη χρηματοοικονομική τους επάρκεια.

Με τον τρόπο αυτό θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στην πρόκληση του νέου περιβάλλοντος και του ανταγωνισμού και να διευρύνουν το πεδίο δράσης τους, τόσο χωρικά, στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, όσο και τομεακά επεκτείνοντας τις δράσεις τους σε νέους τομείς, όπως οι μεγάλοι όμιλοι του εξωτερικού. Ταυτόχρονα, θα μπορέσουν να αντλήσουν νέα κεφάλαια από την είσοδο στο μετοχικό τους κεφάλαιο μεγάλων εταιρειών από τις τράπεζες και τον τομέα της βιομηχανίας.

Οι αρχές του νέου συστήματος, καθιερώνοντας διαφανή κριτήρια και όρους, εξασφαλίζουν :

- τον εξορθολογισμό των βασικών μεγεθών του κλάδου με τη μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων του κλάδου, μέσα από την ενίσχυση των συγχωνεύσεων.
- τη δημιουργία ικανού αριθμού κατασκευαστικών επιχειρήσεων σε όλες τις τάξεις, που θα έχουν τα απαιτούμενα μεγέθη προκειμένου να εκτελέσουν τα έργα.
- την επίτευξη των συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στις τάξεις ΜΕΕΠ.
- την ύπαρξη ζωτικού χώρου για όλες τις επιχειρήσεις, με ορθή κατανομή των έργων που θα επιτρέπει την ανέλιξη όλων.
- τον αναγκαίο χρόνο προσαρμογής στο νέο σύστημα επανάκρισης.

Οι βασικοί άξονες του νέου συστήματος είναι:

- η αντικειμενική και διαφανής αξιολόγηση των θεμελιωδών μεγεθών κάθε επιχείρησης ώστε να διασφαλίζεται η με ίσους όρους και δίκαιο τρόπο κατάταξή τους μέσα από τύπο μέτρησης των μεγεθών της.
- ο ανοικτός χαρακτήρας του συστήματος, που επιτρέπει τη διαρκή δυναμική προσαρμογή των επιχειρήσεων στα νέα δεδομένα και τη δυνατότητα ανέλιξης των εταιρειών.
- η ενθάρρυνση των συγχωνεύσεων όχι μόνο ανάμεσα σε επιχειρήσεις της ίδιας τάξης αλλά και με επιχειρήσεις χαμηλότερων τάξεων.
- η πριμοδότηση των συγχωνεύσεων, μέσα από την καθιέρωση ειδικού συντελεστή κατάταξης που θα ενισχύει τα σχήματα συνένωσης δύο ή και περισσότερων εταιρειών.
- η διασφάλιση σε κάθε νέο σχήμα που θα προκύψει από συγχώνευση της δυνατότητας να αναβαθμίσει τη θέση του σε νέα κατάταξη, με αύξηση του ορίου προϋπολογισμών έργων που μπορεί να αναλάβει.

- η καθιέρωση νέας διαβάθμισης κατάταξης με επτά τάξεις, αντί των οκτώ που ισχύουν σήμερα, ώστε να διασφαλισθεί η ουσιαστική αναδιάρθρωση του κλάδου και όχι μια τυπική αναπροσαρμογή μέσα από την καθιέρωση νέας τάξης που θα διεύρυνε τις αποστάσεις ανάμεσα στις επιχειρήσεις.
- η καθιέρωση αυξημένων απαιτήσεων για κατάταξη στην ανώτερη 7^η τάξη, που να απαιτεί συγχωνεύσεις εταιρειών και να διασφαλίζει την ύπαρξη νέων ομίλων με ενιαία μορφή, ισχυρή οντότητα, οικονομική και διοικητική και με μεγάλη αξιοπιστία και φερεγγυότητα, που θα διασφαλίζει και αυξάνει την πιστοληπτική τους ικανότητα
- η καθιέρωση νομικής μορφής εταιρειών ΑΕ για όλες τις τάξεις πάνω από την δεύτερη, έτσι ώστε κάθε επιχείρηση να έχει αξιόπιστη συγκρότηση, διαφανή οργάνωση και δυνατότητα ανέλιξης.

Με την εφαρμογή των αρχών και των κριτηρίων του «Τύπου Κατάταξης», εξασφαλίζεται η αντικειμενική αλλά και δίκαιη αποτίμηση της πραγματικής οικονομικής θέσης, της εμπειρίας των επιχειρήσεων του κλάδου των κατασκευών και της δυναμικής των εταιρειών, γιατί αξιολογούνται όλα τα πραγματικά και μετρήσιμα μεγέθη. Με βάση αυτή τη φιλοσοφία αλλά και τους στόχους που αναφέρθηκαν προηγουμένως, το ΥΠΕΧΩΔΕ προχωρά στην επανάκριση των εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ προκειμένου να πιστοποιήσει την ικανότητα και την ετοιμότητα τους να ανταποκριθούν στην κατασκευή των έργων. Η νέα κατάταξη θα γίνει σύμφωνα με αντικειμενικές και διαφανείς διαδικασίες, που διασφαλίζονται από την καθιέρωση «Τύπου Κατάταξης». Με τον «Τύπο Κατάταξης» βαθμολογούνται με αντικειμενικό τρόπο οι εταιρείες ΜΕΕΠ σύμφωνα με τα θεμελιώδη μεγέθη τους, σταθμίζοντας το κάθε ένα από αυτά ανάλογα με τη βαρύτητα του στην εξελικτική πορεία των εταιρειών.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΤΑ ΑΡΘΡΟ

Άρθρο 1

Το πρώτο άρθρο του παρόντος νόμου αποτελείται από δύο παραγράφους, οι οποίες προστίθενται στο ν. 1418/84, διαφοροποιώντας την αρίθμηση του.

Στην πρώτη παράγραφο προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις σύστασης κοινοπραξιών μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων εγγεγραμμένων στο ΜΕΕΠ, για κατασκευή έργου το οποίο έχει αναλάβει μια ή περισσότερες εξ' αυτών. Το δικαίωμα διεύρυνσης του αναδόχου σχήματος αποσκοπεί στο να επιταχύνει τους ρυθμούς εκτέλεσης των έργων, να ενισχύσει τη δημιουργία μόνιμων συνεργασιών ενισχύοντας τη χρηματοδοτική διάρθρωση και την τεχνική επάρκεια των επιχειρήσεων.

Η νέα μορφή κοινοπραξίας ονομάζεται «κατασκευαστική κοινοπραξία», καθορίζεται ο αριθμός των συμμετεχόντων με βάση το αρχικά ανάδοχο σχήμα, το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής του αρχικού αναδόχου και των λοιπών συμμετεχόντων, η αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ευθύνη των συμμετεχόντων, η κατανομή της εμπειρίας και ο υπολογισμός του ανεκτέλεστου και οι προϋποθέσεις αποδοχής της από τον κύριου του έργου ή τον φορέα κατασκευής. Με προεδρικό διάταγμα του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων θα καθοριστούν, το περιεχόμενο των κοινοπρακτικών συμφωνητικών, η διαδικασία έγκρισης της σύστασης της και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Στη δεύτερη παράγραφο θεσμοθετείται η «αναγνωρισμένη υπεργολαβία» με την οποία αντιμετωπίζεται το καθεστώς των άτυπων υπεργολαβιών και ρυθμίζονται με σαφήνεια τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις αναδόχων και υπεργολάβων καθώς και η προστασία των συμφερόντων του δημοσίου. Σκοπός της παραγράφου αυτής είναι η ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των επιχειρήσεων του ΜΕΕΠ.

Προσδιορίζεται με σαφήνεια η έννοια του αναγνωρισμένου υπεργολάβου και οι απαραίτητες προϋποθέσεις που θα πρέπει αυτός να διαθέτει, δηλαδή τα αντίστοιχα προσόντα, η τάξη και η κατηγορία έργων στις οποίες επιτρέπεται να συμμετέχει και η διαδικασία γνωστοποίησης και έγκριση της αναγνωρισμένης υπεργολαβίας. Προσδιορίζεται το καθεστώς κατανομής της εμπειρίας στον ανάδοχο και στον υπεργολάβο, ο υπολογισμός του ανεκτέλεστου και η αποφυγή της διπλής φορολόγησης, καθεστώς το οποίο αποτελούσε αντικίνητρο για την ανάθεση υπεργολαβιών στο παρελθόν. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα για τις κατασκευαστικές κοινοπραξίες, θα καθοριστούν τα ελάχιστα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στο υπεργολαβικό συμφωνητικό, η διαδικασία έγκρισης της από τον κύριου του έργου ή το φορέα κατασκευής και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 2

Το άρθρο 2 του παρόντος νόμου αναφέρεται στην κατάργηση συστήματος υποβολής προσφορών, σε αυξομειώσεις ποσοτήτων εργασιών και στην αναθεώρηση της συμβατικής αξίας των ασφαλικών εργασιών.

Στην πρώτη παράγραφο καταργείται το σύστημα υποβολής προσφορών με συμπλήρωση από το μειοδότη ανοιχτού τιμολογίου με έλεγχο ομαλότητας τιμών, σε σχέση με αντίστοιχο τιμολόγιο που περιέχει τιμές της υπηρεσίας. Η κατάργηση του στοχεύει στο να ισχυροποιήσει τη διαφάνεια στους διαγωνισμούς και ειδικότερα σε αυτούς των μικρών έργων της περιφέρειας, στους οποίους υπάρχουν φαινόμενα αλλοίωσης των προσφορών και καταστρατήγησης της νομοθεσίας. Συνδέεται με σειρά άλλων παρεμβάσεων, που αποσκοπούν στο να προστεθούν περισσότερες εγγυήσεις διαφάνειας στις δημοπρασίες και να επιταχυνθεί η χρονοβόρα έκδοση αποτελεσμάτων.

Στην δεύτερη παράγραφο 2 καθορίζεται η περίπτωση της μείωσης των συμβατικών ποσοτήτων εργασιών και η διάθεση της εξοικονομηθείσας δαπάνης για εκτέλεση του ιδίου έργου, σε άλλες δαπάνες οι οποίες και περιγράφονται.

Στην τρίτη παράγραφο αντιμετωπίζεται το θέμα των διακυμάνσεων της τιμής της ασφάλτου, σε σχέση με την καταβαλλόμενη στους αναδόχους δημοσίων έργων αποζημίωση, που σε αρκετές περιπτώσεις υπολείπεται του πραγματικού κόστους. Για την αντιμετώπιση του θέματος γίνεται παρέμβαση στον τρόπο πληρωμής των ασφαλικών εργασιών και στο μηχανισμό της αναθεώρησης τιμών.

Άρθρο 3

Το άρθρο 3 του παρόντος νόμου αντικαθιστά την παράγραφο 1 του άρθρου 12 και β. το άρθρο 13 του ν. 1418/84 και αναφέρεται στην επίλυση διαφορών μεταξύ των συμβαλλομένων κατά την κατασκευή δημοσίων έργων.

Στην πρώτη και τη δεύτερη παράγραφο καθορίζεται το δικαίωμα του αναδόχου για ένσταση κατά της υπηρεσίας επί πράξεων και επί παραλείψεων που την βαρύνουν, τα χρονικά διαστήματα υποβολής της και το δικαίωμα άσκησης αίτησης θεραπείας από τον ανάδοχο.

Στην τρίτη παράγραφο ορίζεται ότι οι διαφορές που προκύπτουν στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων θα επιλύονται από το αρμόδιο κατά περίπτωση δικαστήριο της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το έργο και καθορίζονται και ζητήματα αρμοδιότητας των δικαστηρίων.

Καθορίζονται οι διαδικασίες που θα πρέπει να προηγηθούν της προσφυγής και ορίζεται ανατρεπτική ημερομηνία άσκησης αυτής και αίτησης στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Επικρατείας ή στον Άρειο Πάγο.

Καθορίζεται η υποχρέωση των διαδικών για την προσκόμιση των απαραίτητων αποδεικτικών μέσων, κατά την πρώτη συζήτηση και διαδικαστικά ζητήματα, όπως η αναβολή της εκδίκασης, η κλήτευση και η εξέταση των μαρτύρων, κλπ, η ταχύτητα έκδοσης των αποφάσεων και την άμεση εκτελεστότητα τους.

Καθορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες οι αποφάσεις των δικαστηρίων για τα ανωτέρω θέματα, υπόκεινται σε αναίρεση καθώς και οι περιπτώσεις συμβιβασμού των διαδικών.

Καθορίζεται η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου στις μελέτες και σε περιπτώσεις κοινοπραξιών.

Στην τέταρτη παράγραφο καθορίζεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου και σε εκκρεμείς διαφορές συμβάσεων κατασκευής έργων.

Άρθρο 4

Το άρθρο 4 του παρόντος νόμου αντικαθιστά το άρθρο 16 του ν. 1418/84 και αναφέρεται στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) και στη διαδικασία της επανάκρισης, της τακτικής και της έκτακτης αναθεώρησης των πτυχίων των εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ.

Στην πρώτη παράγραφο προσδιορίζεται η κατάταξη, η τακτική και η έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ και με προεδρικό διάταγμα θα καθοριστούν τα κριτήρια, οι όροι και οι προϋποθέσεις αυτών.

Στη δεύτερη παράγραφο καθορίζονται τα στοιχεία που υποχρεούνται να υποβάλλουν οι κρινόμενες επιχειρήσεις ΜΕΕΠ στην υπηρεσία, από τον έλεγχο της ακρίβειας των οποίων θα καθορίζεται η εγγραφή και η αναθεώρηση της. Κατά τη διάρκεια της εγγραφής, τακτικής και έκτακτης αναθεώρησης, τα στοιχεία που υποχρεούνται να υποβάλλουν οι

επιχειρήσεις στην υπηρεσία έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι διαφανής και ξεκάθαρη η αποτύπωση της δραστηριότητας, εμπειρίας και της χρηματοδοτικής διάρθρωσης αυτών.

Καθορίζονται οι βασικές προϋποθέσεις στελέχωσης των επιχειρήσεων και η συνεχής παρακολούθηση της από την αρμόδια υπηρεσία τήρησης του ΜΕΕΠ, με βάση το Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ), σε ότι αφορά τις ελάχιστες προϋποθέσεις στελέχωσης τους ανά κατηγορία έργων και τον έλεγχο των τυχόν μεταβολών που συντελούνται κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων καθορίζεται ο τύπος και τα απαραίτητα στοιχεία που θα πρέπει να περιέχουν τα πιστοποιητικά ΜΕΕΠ, που εκδίδει ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής, τα χρονικά διαστήματα και ο τρόπος υποβολής τους, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια που αφορά τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ προς την υπηρεσία για την κατάθεση των σχετικών στοιχείων απόδειξης της εμπειρίας τους.

Στην τρίτη παράγραφο αποσαφηνίζεται η ισχύς της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του ν. 1418/84, η οποία αφορά τα πιστοποιητικά ΜΕΕΠ.

Στην τέταρτη παράγραφο καθορίζονται οι βασικές αρχές για την κατάταξη των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ, η διάρκεια της ισχύος των πτυχίων, η αναθεώρηση τους και οι κυρώσεις που θα υφίστανται αυτές σε περιπτώσεις παράλειψης υποβολής αίτησης τακτικής αναθεώρησης και το δικαίωμα της υπηρεσίας να τις καλέσει σε έκτακτη αναθεώρηση σε περιπτώσεις διακρίβωσης δυσμενών στοιχείων τα οποία επηρεάζουν την ομαλή και αξιόπιστη λειτουργία τους.

Στην πέμπτη παράγραφο καθορίζεται η λειτουργία του ΜΕΕΠ, σε ότι αφορά την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση των πτυχίων των

επιχειρήσεων ΜΕΕΠ. Καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής ΜΕΕΠ και οι υποχρεώσεις αυτής για την παροχή στοιχείων και αναλυτικών εκθέσεων στην υπηρεσία στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και προς υποβοήθηση της υπηρεσίας για τον έλεγχο της ακρίβειας των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων και κάθε είδους τεχνικής βοήθειας, μπορεί να ανατίθενται καθήκοντα συμβούλου και τεχνικής βοήθειας σε ημεδαπά ή αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή στο Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών.

Στην έκτη παράγραφο καθορίζεται η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή αιτήσεων επανάκρισης των εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ (31/12/2001), οι κυρώσεις σε περιπτώσεις μη εμπρόθεσμης αίτησης, συνοπτική αναφορά των ελάχιστων προϋποθέσεων για κατάταξη στις τάξεις πτυχίων της νέας διαβάθμισης, η σχετική διαδικασία αυτής και ο περιορισμός ότι συγχωνεύσεις για κατάταξη στο ΜΕΕΠ αναγνωρίζονται μόνο μεταξύ επιχειρήσεων εγγεγραμμένων στο ΜΕΕΠ. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μπορεί να δοθεί παράταση στην υποβολή αιτήσεων επανάκρισης.

Στην έβδομη παράγραφο καθορίζονται οι βασικές κατηγορίες έργων, με βάση τις οποίες θα καταταχθούν οι επιχειρήσεις ΜΕΕΠ και δίδεται η εξουσιοδότηση αναπροσδιορισμού τους και ρύθμισης των μεταβατικών ζητημάτων με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ενώ ορίζονται και οι τάξεις πτυχίου της νέας διαβάθμισης. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις με τις οποίες μπορούν να θεωρηθούν γενικές επιχειρήσεις ΜΕΕΠ που θα καταταχθούν στις τάξεις 5^η, 6^η και 7^η και θα έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε διαγωνισμούς για το σύνολο των βασικών κατηγοριών έργων, εφόσον τηρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις του νόμου αυτού.

Στην όγδοη παράγραφο καθορίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ στις τάξεις της νέας διαβάθμισης Α1, Α2 που έχουν θεσπιστεί για τις μικρές επιχειρήσεις και αφορούν τη βασική στελέχωση τους από το ΜΕΚ, ενώ για την κατάταξη τους δεν απαιτείται η εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης. Επίσης καθορίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις σε ότι αφορά την 1^η τάξη πτυχίου και επιπλέον της ελάχιστης στελέχωσης ΜΕΚ υπάρχει και η υποχρέωση τήρησης ελάχιστων κεφαλαίων, ενώ για την κατάταξη των επιχειρήσεων δεν απαιτείται η εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης.

Στην ένατη παράγραφο καθορίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης στη 2^η τάξη πτυχίου και εκτός της ελάχιστης στελέχωσης ΜΕΚ και της υποχρέωσης τήρησης κεφαλαίων, απαιτείται η απόδειξη τριετούς εμπειρίας στην κατασκευή δημοσίων έργων (25% στην βασική κατηγορία και 5% σε κάθε πρόσθετη) και δεν απαιτείται εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης.

Στη δέκατη παράγραφο καθορίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης για την 3^η τάξη πτυχίου, χωρίς τη χρήση του Τύπου Κατάταξης. Μπορούν να εγγράφονται νέες επιχειρήσεις αλλά και να κατατάσσονται υφιστάμενες επιχειρήσεις εγγεγραμμένες ή όχι στο ΜΕΕΠ τηρώντας τις ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης και την απαιτούμενη νομική μορφή που προβλέπει ο νόμος αυτός. Εκτός της ελάχιστης στελέχωσης τεχνικών εγγεγραμμένων στο ΜΕΚ, της τήρησης ελαχίστων κεφαλαίων και της απόδειξης τριετούς εμπειρίας, απαιτείται ποσοστό των κεφαλαίων της κάθε επιχείρησης να είναι σε πάγια και να τηρούνται οι οικονομικοί δείκτες βιωσιμότητας, που απεικονίζουν την χρηματοδοτική διάρθρωση των κατατασσόμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ.

Στην ενδέκατη παράγραφο καθορίζεται η δυνατότητα κατάταξης στην 3^η τάξη, με χρήση του Τύπου Κατάταξης. Οι ελάχιστες προϋποθέσεις είναι αντίστοιχες με αυτές της προηγούμενης παραγράφου, εκτός από τη βασική στελέχωση που είναι μειωμένη. Η διαφοροποίηση έγκειται στη δυνατότητα των ατομικών επιχειρήσεων ή των προσωπικών εταιρειών Δ' τάξης και των εταιρειών Δ' τάξης με χρήση του Τύπου Κατάταξης είτε αυτοτελώς, είτε διαμέσου συγχωνεύσεων και την ανάλογη βαθμολογία να καταταχθούν στην τάξη αυτή.

Στη δωδέκατη παράγραφο καθορίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις για την απόκτηση πρόσθετης κατηγορίας έργων σε κάθε τάξη πτυχίου των τάξεων Α1, Α2, 1^{ης}, 2^{ης} και 3^{ης}, η οποία εκτός της εμπειρίας απαιτεί και συμπληρωματική στελέχωση, που αφορά είτε νέα πρόσωπα, είτε τα ίδια πρόσωπα της βασικής στελέχωσης.

Στη δέκατη τρίτη παράγραφο καθορίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης επιχειρήσεων στις τάξεις 4^η, 5^η, 6^η, 7^η και αφορούν : τη βασική και συμπληρωματική στελέχωση για κάθε πρόσθετη κατηγορία έργων ή και τις περιπτώσεις στις οποίες μια επιχείρηση θεωρείται γενική, την απαιτούμενη εμπειρία για την τριετία 1998, 1999 & 2000, την υποχρέωση διάθεσης κεφαλαίων εκ' των οποίων ποσοστό σε ακίνητα και σε μηχανολογικό εξοπλισμό και η τήρηση των οικονομικών δεικτών βιωσιμότητας. Οι ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης διαφοροποιούνται από τάξη σε τάξη, εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις ο Τύπος Κατάταξης. Τα οικονομικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στον Τύπο Κατάταξης προέρχονται σε περιπτώσεις αυτοτελούς κατάταξης από την οικονομική κατάσταση του έτους 2000 ή από προσωρινή οικονομική κατάσταση την χρονική στιγμή επιλογής της κρίσης και σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων (ν. 2166/93) από ενοποιημένη οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, με βάση τους κανόνες ενοποίησης του κ.ν. 2190/20.

Στην δέκατη τέταρτη παράγραφο καθορίζεται ότι επιχείρηση ΜΕΕΠ δεν μπορεί να καταταχθεί σε καμία τάξη εφόσον δεν τηρεί στο ακέραιο τους δείκτες βιωσιμότητας. Εξάριση αποτελεί η 7^η τάξη πτυχίου, στην οποία εφόσον μια επιχείρηση δεν πληρεί τους δείκτες βιωσιμότητας αυτής, μπορεί να καταταχθεί σε άλλη τάξη του ΜΕΕΠ τηρώντας όμως τους δείκτες της τάξης αυτής.

Στη δέκατη πέμπτη παράγραφο καθορίζεται η απαιτούμενη νομική μορφή των επιχειρήσεων που θα καταταχθούν στο ΜΕΕΠ, με βάση τη νέα διαβάθμιση του. Για επιχειρήσεις Α1, Α2 και 1^{ης} τάξης η επιλογή της νομικής τους μορφής έγκειται σε αυτές, για την 2^η τάξη το ίδιο εφόσον δεν απαιτείται τήρηση Γ' κατηγορίας βιβλίων και στοιχείων και σε όλες τις άλλες περιπτώσεις υποχρέωση νομικής μορφής ΑΕ. Κατ' εξαίριση ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται τουλάχιστον η σύσταση ομόρρυθμης εταιρείας (ΟΕ) για στελέχη τεχνικών ΜΕΚ.

Στη δέκατη έκτη παράγραφο παρατίθεται ο Τύπος Κατάταξης που θα χρησιμοποιηθεί στην επανάκριση των εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ. Αποτελείται από τρία Τμήματα (Α, Β, Γ), εκ' των οποίων το κάθε ένα αντιπροσωπεύει διαφορετική παράμετρο αξιολόγησης. Το Τμήμα Α αξιολογεί την εμπειρία και τη δραστηριότητα της επιχείρησης στη διάρκεια των χρήσεων 1998, 1999 και 2000. Το Τμήμα Β αξιολογεί τη χρηματοδοτική διάρθρωση και την βιωσιμότητα της επιχείρησης, στη διάρκεια της χρήσης του 2000 ή εναλλακτικά την περίοδο, εντός του 2001, την οποία αυτή θα επιλέξει να κριθεί. Και τα δύο Τμήματα (Α και Β) αποτελούνται το καθένα από τρία κλάσματα, στα οποία η διαφορετική βαρύτητα με την οποία σταθμίζονται ($\alpha_1 \times 60\%$, $\alpha_2 \times 20\%$, $\alpha_3 \times 20\%$ και $\beta_1 \times 40\%$, $\beta_2 \times 30\%$, $\beta_3 \times 30\%$), αποτυπώνουν το βαθμό της συμμετοχής τους στον Τύπο Κατάταξης.

Η επιπλέον στάθμιση των δύο Τμημάτων (Α X 70% και Β X 30%) του Τύπου Κατάταξης, αποτυπώνει την βαρύτητα που δίδεται μεταξύ της εμπειρίας και της χρηματοδοτικής διάρθρωσης των επιχειρήσεων.

Το Τμήμα Γ του Τύπου Κατάταξης αποτελεί τον Συντελεστή Κατάταξης της κάθε επιχείρησης, διαφοροποιείται από τάξη σε τάξη και εξάγεται από την υφιστάμενη κατάταξη και τη δραστηριότητα της επιχείρησης, στη διάρκεια της τριετίας 1998 – 2000. Τονίζεται ότι ο Συντελεστής Γ διαφοροποιείται σε περίπτωση αυτοτελούς κατάταξης ή σε περίπτωση κατάταξης διαμέσου συγχωνεύσεων.

Στη δέκατη έβδομη παράγραφο προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του Κύκλου Εργασιών (α1 – Τμήμα Α) των κρινόμενων επιχειρήσεων, στη διάρκεια της τριετίας 1998 – 2000, για δημόσια, ιδιωτικά έργα, κοινοπραξίες και υπεργολαβίες, καθώς και τα απαραίτητα στοιχεία πιστοποίησης τους. Καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των Ιδίων Κεφαλαίων (α2 – Τμήμα Α), προσδιορίζονται με ακρίβεια τα αφαιρετικά στοιχεία αυτού και τα απαραίτητα δικαιολογητικά απόδειξής τους. Ο καθορισμός τους προκύπτει από την οικονομική κατάσταση του έτους 2000 ή προσωρινή οικονομική κατάσταση πριν την υποβολή αίτησης. Καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αξίας των παγίων στοιχείων (ακίνητα, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα) καθώς και ο τρόπος αποτίμησης τους.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων θα καθοριστούν μεταβατικά ζητήματα, όπως η κατ' εξαίρεση χρήση της χρηματοδοτικής μίσθωσης και η εκτίμηση των ακινήτων των επιχειρήσεων σε περιοχές της επικράτειας όπου η αξία τους δεν προσδιορίζεται αντικειμενικά.

Καθορίζονται οι παράμετροι που συνθέτουν το Τμήμα Β του Τύπου Κατάταξης, στο οποίο αποτυπώνεται η χρηματοδοτική διάρθρωση κάθε

κρινόμενης επιχείρησης. Οι οικονομικές σχέσεις είναι τρεις (β_1 , β_2 , β_3) και προέρχονται από την οικονομική κατάσταση έτους 2000 ή την προσωρινή οικονομική κατάσταση πριν την υποβολή αίτησης.

Στη δέκατη όγδοη παράγραφο προσδιορίζεται ο Συντελεστής Κατάταξης Γ του Τύπου Κατάταξης ο οποίος αφορά εργοληπτικές εταιρείες ΜΕΕΠ και κατ' εξαίρεση τις ατομικές επιχειρήσεις ή προσωπικές εταιρείες υφιστάμενης Δ' τάξης. Το εύρος του Συντελεστή Γ σε κάθε τάξη καθορίζεται από την υφιστάμενη κατάταξη που οι επιχειρήσεις είχαν στο ΜΕΕΠ. Οι επιχειρήσεις ΜΕΕΠ που αναφέρθηκαν στην αρχή αποκτούν Συντελεστή Γ στην αναλογούσα τάξη, που θα χρησιμοποιήσουν για να καταταχθούν αυτοτελώς ή μέσω συγχωνεύσεων, σε τάξη συγκεντρώνοντας την απαιτούμενη βαθμολογία.

Για κάθε κρινόμενη επιχείρηση ο Συντελεστής Γ αυτής καθορίζεται από το άθροισμα των Τμημάτων Α και Β του Τύπου Κατάταξης, περιλαμβανομένων και των σταθμίσεων αυτών ($A \times 70\% + B \times 30\%$), στην αναλογούσα τάξη που αφορά την αντιστοίχιση των υφιστάμενων τάξεων ΜΕΕΠ με τη νέα διαβάθμιση.

Ανάλογα με το άθροισμα των Τμημάτων Α και Β κάθε επιχείρησης υπάρχουν δύο κλίμακες τιμών του Γ και σε κάθε επιχείρηση ΜΕΕΠ αντιστοιχεί ένα Γ . Εξαίρεση αποτελεί η Δ' παλαιά τάξη ΜΕΕΠ της οποίας ο Συντελεστής Γ είναι ενιαίος ανεξάρτητα του αθροίσματος Α και Β. Επιπροσθέτως οι Δ' ατομικές επιχειρήσεις ή προσωπικές εταιρείες που τηρούν Βιβλία και Στοιχεία Β' Κατηγορίας αποκτούν ενιαίο Συντελεστή Γ , ο οποίος ισχύει μόνο για δημιουργία νέας επιχείρησης στην 3^η τάξη.

Προσδιορίζεται και ο τρόπος υπολογισμού του Συντελεστή Γ που αφορά τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις ΜΕΕΠ και προκύπτει από την άθροιση των επιμέρους Συντελεστών Γ κάθε μιας, αφού αναχθούν σε κλίμακα απομείωσης ανάλογα με τον αριθμό των συγχωνευόμενων. Το μέγιστο

δυνατό σχήμα το οποίο μπορεί να προκύψει από συγχωνεύσεις ορίζεται σε επτά και άνω αυτού δεν δίδεται η δυνατότητα χρήσης Συντελεστή Γ, ανεξάρτητα αν έχει αποκτηθεί με την προαναφερόμενη διαδικασία, αλλά μόνο των οικονομικών στοιχείων των επιπλέον επιχειρήσεων ΜΕΕΠ. Η επιχείρηση που ζητά την κατάταξη, καθορίζει και τη σειρά των προς συγχώνευση επιχειρήσεων ΜΕΕΠ, ώστε να εφαρμοστεί η κλίμακα απομείωσης των Συντελεστών Γ αυτών.

Στη δέκατη ένατη παράγραφο προσδιορίζεται ότι σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων θα προσκομιστούν στην υπηρεσία εκτός από την ενοποιημένη οικονομική κατάσταση (κ.ν. 2190/90) των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων ΜΕΕΠ και οι οικονομικές καταστάσεις του έτους 2000 ή οι προσωρινές οικονομικές καταστάσεις πριν την υποβολή αίτησης και τα αντίστοιχα παραστατικά, ώστε να εξαχθεί αρχικά ο Συντελεστής Γ εκάστης και να χρησιμοποιηθεί στον προσδιορισμό του Γ που θα χρησιμοποιηθεί στην κατάταξη του υπό συγχώνευση σχήματος. Η διαδικασία συγχωνεύσεων θα γίνει με βάση τις διατάξεις του 2166/93. Συγχωνεύσεις για κατάταξη σε τάξη του ΜΕΕΠ αναγνωρίζονται μόνο από επιχειρήσεις ΜΕΕΠ, με βάση τα οικονομικά τους στοιχεία που διέθεταν αυτοτελώς, πριν από τη συγχώνευση.

Στην εικοστή παράγραφο καθορίζονται τα αναλογούντα μεγέθη που θα χρησιμοποιηθούν στο Τμήμα Α του Τύπου Κατάταξης, ως παρονομαστές των τριών κλασμάτων που το συνθέτουν. Τα αναλογούντα μεγέθη σε κάθε τάξη αφορούν Κύκλο Εργασιών, Ίδια Κεφάλαια και Πάγια (ακίνητα, μηχανήματα και μεταφορικά μέσα) και διαφοροποιούνται ανάλογα την τάξη, ενώ τα Ίδια Κεφάλαια και τα Πάγια των αναλογούντων μεγεθών συνδέονται και με τις ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης στις τάξεις της νέας διαβάθμισης. Κατά την εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης τα πραγματικά στοιχεία των κρινόμενων επιχειρήσεων

αποτελούν τους αριθμητές των κλασμάτων του Τμήματος Α του Τύπου Κατάταξης και τα αναλογούνται μεγέθη τους παρονομαστές. Σε περιπτώσεις συγχώνευσης επιχειρήσεων ΜΕΕΠ, για τον υπολογισμό των αριθμητών που θα χρησιμοποιηθούν στο Τμήμα Α για αριθμητές και παρονομαστές του Τμήματος Β του Τύπου Κατάταξης, χρησιμοποιείται η ενοποιημένη οικονομική κατάσταση που θα υποβληθεί στην υπηρεσία.

Στην εικοστή πρώτη παράγραφο καθορίζεται η απαιτούμενη ελάχιστη βαθμολογία, η οποία απαιτείται για την κατάταξη μιας επιχείρησης σε τάξη της νέας διαβάθμισης. Η βαθμολογία της προκύπτει από την εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης, διαφοροποιείται από τάξη σε τάξη της νέας διαβάθμισης και ισχύει για τις τάξεις 3^η, 4^η, 5^η, 6^η και 7^η. Στις υπόλοιπες τάξεις δεν χρειάζεται η εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης.

Στην εικοστή δεύτερη παράγραφο καθορίζεται η αναλογία των υφιστάμενων τάξεων ΜΕΕΠ με τη νέα διαβάθμιση και προσδιορίζεται η αναλογούσα τάξη κάθε επιχείρησης ΜΕΕΠ. Η έννοια της αναλογούσας τάξης σημαίνει απόκτηση δικαιώματος αυτοτελούς κατάταξης των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ που αντιστοιχίζονται στην παλαιά και στη νέα διαβάθμιση με ή χωρίς εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης. Διευκρινίζεται ότι σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων και για να μπορεί να καταταχθεί ένα σχήμα σε τάξη της νέας διαβάθμισης απαιτείται τουλάχιστον μια από τις επιχειρήσεις που το συνθέτουν, να έχει αναλογούσα τάξη την ζητούμενη. Εξαιρούνται οι συμπράξεις ΜΕΚ (σύσταση ομορρυθμών ή ανωνύμων εταιρειών) για κατάταξη στις τάξεις Α1, Α2, 1^η, 2^η και 3^η και οι Δ' ατομικές επιχειρήσεις ή προσωπικές εταιρείες, που τηρούν Βιβλία και Στοιχεία Γ' Κατηγορίας, για κατάταξη στην 3^η τάξη, με χρήση του Τύπου Κατάταξης. Στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν απαιτείται η χρήση της αναλογούσας τάξης, αλλά η τήρηση των ελάχιστων προϋποθέσεων, η απαιτούμενη νομική μορφή και κατ' εξαίρεση η χρήση του Τύπου

Κατάταξης σε περίπτωση σύστασης ανώνυμης εταιρείας από Δ' ατομικών επιχειρήσεων ή προσωπικών εταιρειών στην 3^η τάξη, εφόσον συγκεντρώσουν την απαιτούμενη βαθμολογία.

Για κατάταξη σε τάξεις της νέας διαβάθμισης διαμέσου συγχωνεύσεων, οι επιχειρήσεις ΜΕΕΠ που συγχωνεύονται, για να μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα μεγέθη τους με βάση τους κανόνες ενοποίησης του κ.ν. 2190/90, δεν μπορούν να απέχουν μεταξύ τους περισσότερες από δύο τάξεις διαφορά από την τάξη στην οποία ζητείται η κατάταξη και επιπροσθέτως τουλάχιστον μια επιχείρηση από αυτές θα πρέπει να έχει αναλογούσα τάξη τη ζητούμενη προς κατάταξη. Στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή κατάταξη στην αναλογούσα τάξη, τότε η αιτούσα επιχείρηση μπορεί να δοκιμάσει να καταταχθεί σε κατώτερη τάξη από την αναλογούσα, με χρήση των αντιστοίχων προϋποθέσεων που απαιτούνται για αυτήν. Στην περίπτωση που υπάρχει κατάταξη σε τάξη κατώτερη της αναλογούσας, η επιχείρηση που αιτείται την κατάταξη, μπορεί να συγχωνευτεί μέχρι και δύο τάξεις κάτω από την τάξη στην οποία αιτείται κατάταξη.

Σε όλες τις προαναφερόμενες περιπτώσεις ο Συντελεστής Γ εκάστης επιχείρησης, ο οποίος αποκτάται με τη διαδικασία που προαναφέρθηκε, την ακολουθεί στην οποιαδήποτε τάξη αυτή επιχειρήσει να καταταχθεί με χρήση του Τύπου Κατάταξης.

Οι εταιρείες των τάξεων Ζ', ΣΤ' και Ε' της υφιστάμενης κατάταξης ΜΕΕΠ μπορούν να καταταχθούν στην 3^η τάξη της νέας διαβάθμισης, χωρίς την εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης, διατηρώντας τη νομική τους μορφή αν είναι ΑΕ ή μετατρέποντας την σε ΑΕ σε περίπτωση που είναι ΕΠΕ και τηρώντας τις ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις κατάταξης. Στην 4^η τάξη, χωρίς την εφαρμογή του Τύπου Κατάταξης, μπορούν να καταταχθούν οι εταιρείες της υφιστάμενης Η' τάξης του ΜΕΕΠ. Εταιρείες ΜΕΕΠ που έχουν συσταθεί μετά τη δημοσίευση του νομοσχεδίου (18/10/2000) δεν έχουν δικαίωμα απόκτησης Συντελεστή Γ.

Στην εικοστή τρίτη παράγραφο καθορίζονται τα ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού έργων, τα οποία επιτρέπεται να αναλάβουν οι επιχειρήσεις που θα καταταχθούν στις τάξεις της νέας διαβάθμισης του ΜΕΕΠ. Τα όρια αυτά αναγράφονται σε δραχμές και από 1/1/2002 σε ΕΥΡΩ. Επίσης προσδιορίζονται τα κατώτατα όρια διαγωνισμών στα οποία μπορούν αυτές να συμμετέχουν στο νομό της έδρας τους και σε ένα ακόμα νομό, τον οποίο θα δηλώσουν εξαρχής και θα ισχύει μέχρι την αναθέρωση του πτυχίου τους. Για λόγους ενίσχυσης της εντοπιότητας δίδεται στις τάξεις του ΜΕΕΠ η δυνατότητα συμμετοχής στην έδρα τους σε διαγωνισμούς με όριο χαμηλότερο από το κατώτατο που δικαιούνται, ενώ εξαιρούνται από αυτήν την περίπτωση οι εταιρείες της 7^{ης} τάξης. Καθορίζεται και το καθεστώς των κοινοπραξιών αναβάθμισης των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ, σε ότι αφορά τη διαφορά μεταξύ του ανωτάτου ορίου της τάξης τους και της επόμενης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μπορούν να επανακαθορίζονται τα ανώτατα και κατώτατα όρια συμμετοχής σε διαγωνισμούς, το όριο των κοινοπραξιών αναβάθμισης και κάθε σχετική λεπτομέρεια αυτής της παραγράφου.

Στην εικοστή τέταρτη παράγραφο καταργείται η υποβολή προσφορών με αντίγραφα πτυχίων στα μικρά έργα, των οποίων η προϋπολογιζόμενη αξία δεν υπερβαίνει το εκάστοτε οριζόμενο όριο, για την εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών. Επιχειρείται να διασφαλιστεί το ότι η υποβολή προσφορών θα γίνεται από επιχειρήσεις που πραγματικά ενδιαφέρονται για την ανάληψη έργων και να αποφευχθεί το φαινόμενο της ομαδοποίησης προσφορών. Διευκρινίζεται ότι για τη συμμετοχή σε διαγωνισμό θα προσκομίζεται το πρωτότυπο βεβαίωσης ΜΕΕΠ, με αυτοπρόσωπη παρουσία σε περίπτωση συμμετοχής ατομικής επιχείρησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος ή εξουσιοδοτημένος εταίρος σε περίπτωση προσωπικής εταιρείας, εξουσιοδότηση μέλους του Δ.Σ. σε

περιπτώσεις συμμετοχής εταιρειών και ο ορισμένος εκπρόσωπος των κοινοπρακτούντων σε περίπτωση κοινοπραξίας.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων θα καθοριστεί ο τρόπος και η διαδικασία εγγραφής στο ΜΕΕΠ των επιχειρήσεων εξειδικευμένων έργων, υποκατηγοριών και εργασιών.

Στην εικοστή πέμπτη παράγραφο καθορίζεται το όριο του ανεκτέλεστου, το οποίο μπορεί να διατηρούν οι επιχειρήσεις ΜΕΕΠ και αυτό εξαρτάται από την τάξη στην οποία θα καταταχθούν και το ανώτατο όριο συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς. Μέχρι την 6^η τάξη και σε περιπτώσεις αυτοτελούς κατάταξης, αυτό ορίζεται σαν το διπλάσιο του ανωτάτου ορίου κατάταξης και σε περιπτώσεις συγχώνευσης ή σύμπραξης τεχνικών ΜΕΚ (σύσταση ομορρύθμου ή ανωνύμου εταιρείας) στο τριπλάσιο. Ανώτατο όριο στην 7^η τάξη δεν υπάρχει. Καθορίζονται οι κατηγορίες έργων στις οποίες υπολογίζεται το ανεκτέλεστο και εξαιρούνται τα συγχρηματοδοτούμενα και αυτοχρηματοδοτούμενα έργα.

Στην εικοστή έκτη παράγραφο θεσπίζεται η Ενημερότητα Πτυχίου των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ, η οποία στοχεύει στα πλαίσια της απλούστευσης των διαδικασιών του δημόσιου τομέα, την καθιέρωση συστήματος ελέγχου του ανεκτέλεστου και της επιχειρηματικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων. Η Ενημερότητα θα εξασφαλίσει την παρακολούθηση της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων στις βασικές τους δραστηριότητες, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις αδυναμίας εκπλήρωσης των οικονομικών ή συμβατικών υποχρεώσεών της και στην εκτέλεση των έργων με ποιοτικές προδιαγραφές. Θα αποτελεί είδος ταυτότητας που θα εγγυάται την αξιοπιστία των επιχειρήσεων και θα απλοποιήσει την υποχρέωση τους να προσκομίζουν δικαιολογητικά συμμετοχής σε διαγωνισμούς. Με τη χρήση της Ενημερότητας οι επιχειρήσεις θα μπορούν να λαμβάνουν μέρος σε διαγωνισμούς χωρίς να χρειάζεται να επανυποβάλουν τα ίδια

δικαιολογητικά. Με απόφαση Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων θα καθοριστεί η διαδικασία και οι σχετικές λεπτομέρειες εφαρμογής της.

Άρθρο 5

Στο πέμπτο άρθρο του παρόντος νόμου αναπτύσσονται τα φορολογικά και αναπτυξιακά κίνητρα για τον κλάδο κατασκευών, καθώς και άλλες διατάξεις, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την επανάκριση.

Στην πρώτη παράγραφο προστίθεται στον αναπτυξιακό ν. 2601/98 νέο εδάφιο, ώστε να περιληφθούν σε αυτόν οι επιχειρήσεις ΜΕΕΠ οι οποίες προέρχονται από συγχώνευση εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ ή σύμπραξη (σύσταση ομορρύθμού ή ανώνυμης εταιρείας από στελέχη εγγεγραμμένα στο ΜΕΚ) επιχειρήσεων και οι οποίες έχουν συσταθεί μετά την 1/1/2000 και κατά τη διαδικασία επανάκρισης.

Στην δεύτερη παράγραφο δίδεται η δυνατότητα στις ανωτέρω εργοληπτικές επιχειρήσεις ΜΕΕΠ διενέργειας επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό τους και προσδιορίζονται αναλυτικά οι προβλεπόμενες ενισχυόμενες δαπάνες.

Στην τρίτη παράγραφο ορίζεται η έκταση της χρήσης των εναλλακτικών δυνατοτήτων της επιχορήγησης και της φορολογικής απαλλαγής σε ότι αφορά τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων ΜΕΕΠ. Η διάταξη αυτή προστίθεται στον ν. 2601/98 τροποποιώντας το σχετικό άρθρο και λειτουργεί συμπληρωματικά και εναλλακτικά με τη φορολογική απαλλαγή. Διαμέσου της επιχορήγησης επιδοτείται ο κλάδος για πραγματοποίηση επενδύσεων εκσυγχρονισμού για υλοποίηση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων ανανέωσης εξοπλισμού και με αυξημένο ποσοστό επιχορήγησης. Το κίνητρο ισχύει σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων

εταιρειών ΜΕΕΠ ή συμπράξεων ΜΕΚ, ενώ οι λοιπές επιχειρήσεις του ΜΕΕΠ μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις ισχύουσες διατάξεις του ν. 2601/98 για τον κλάδο των κατασκευών.

Η ειδική φορολογική απαλλαγή και η δυνατότητα χρήσης της χρηματοδοτικής μίσθωσης για επενδύσεις σε εξοπλισμό, αποτελεί σημαντικό και ουσιαστικό φορολογικό κίνητρο και κατεξοχήν δυναμικό αναπτυξιακό εργαλείο δίδοντας δυνατότητα ανανέωσης μηχανολογικού εξοπλισμού, επενδύσεις μηχανοργάνωσης και επενδύσεις στον τομέα της ποιότητας. Δίδεται για πρώτη φορά δυνατότητα συμμετοχής του κλάδου σε αναπτυξιακές διαδικασίες, διαμέσου της δυνατότητας χρησιμοποίησης της κερδοφορίας του σε διάστημα μιας δεκαετίας, με την έκπτωση κατά 40% του κόστους πραγματοποίησης των επενδύσεων.

Στην τέταρτη παράγραφο καθορίζεται η δυνατότητα συμμετοχής των μικρών εταιρειών του ΜΕΕΠ σε κοινές δράσεις, που αφορούν το σύστημα παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων. Στον αναπτυξιακό ν. 2601/98 και στα Κέντρα Κοινής Επιχειρηματικής δράσης προστίθεται νέα περίπτωση ή οποία αφορά τη δημιουργία νέας ανώνυμης εταιρείας στην οποία απαιτείται η ελάχιστη συμμετοχή εταιρειών 3^{ης}, 4^{ης} και 5^{ης} τάξης της νέας διαβάθμισης του ΜΕΕΠ. Προσδιορίζονται οι ενισχυόμενες δαπάνες για την ανάληψη κοινών δραστηριοτήτων. Με την παροχή του κινήτρου αυτού επιχειρείται η ενίσχυση των συνεργασιών και της συνοχής των μικρών και μεσαίων εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ και η παροχή της δυνατότητας εκμετάλλευσης των οικονομιών κλίμακας από αυτές τις δραστηριότητες. Η δημιουργία νέων συμμετοχικών φορέων αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, σε ότι αφορά την άμεση ανταπόκριση τους στα νέα δεδομένα που θεσπίζει η επιχειρησιακή αναδιάρθρωση του κλάδου (κοινοπραξίες, υπεργολαβία, ποιότητα, κλπ).

Στην πέμπτη παράγραφο καθορίζεται το ύψος της φορολογικής απαλλαγής για τη σύσταση των Κέντρων Κοινής Επιχειρηματικής Δράσης των εταιρειών ΜΕΕΠ, η οποία ορίζεται σε ενιαίο ποσοστό 40% για το σύνολο της επικράτειας. Το κίνητρο δίδεται για το σύνολο των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα αν αυτές προέρχονται από συγχώνευση ή όχι.

Στην έκτη παράγραφο καθορίζεται ο τρόπος και η χρήση της υφιστάμενης νομοθεσίας, με τη οποία θα πραγματοποιηθούν οι όποιες συγχωνεύσεις επιχειρηθούν στον κλάδο για απόκτηση πτυχίου και αφορούν επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ. Για την ολοκλήρωση των συγχωνεύσεων, θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά ο ν. 2166/93, με μέριμνα διατήρησης της ισχύος του μέχρι να ολοκληρωθούν οι συγχωνεύσεις στον κλάδο των κατασκευών.

Στην έβδομη παράγραφο καθορίζονται οι βασικές αρχές της φορολογικής μεταρρύθμισης στον κλάδο κατασκευών, διαμέσου της κατάργησης των άρθρων 3 & 4 του ν. 2238/94, η οποία καταργεί το καθεστώς της τεκμαρτής φορολόγησης. Η κατάργηση της τεκμαρτής φορολόγησης και η εφαρμογή από την 1/1/2002 της λογιστικής φορολόγησης εξυγιαίνει την οικονομική λειτουργία του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων, που είναι ο επιθυμητός στόχος για την ομαλοποίηση της λειτουργίας της αγοράς. Καθορίζεται ότι η έναρξη των παρεμβάσεων στο φορολογικό καθεστώς του κλάδου, θα έχουν ισχύ από την 1/1/2000 και για δημόσια και ιδιωτικά έργα που εκτελούνται από την προαναφερόμενη ημερομηνία και μετά. Τα αποτελέσματα από την υλοποίηση της αποσκοπούν στην διαφάνεια και την ορθή απεικόνιση πραγματικών οικονομικών μεγεθών και των κερδών των επιχειρήσεων, στη βελτιστοποίηση του τρόπου κατάρτισης και ελέγχου των ισολογισμών, στην πραγματική μελλοντική αποτίμηση των οικονομικών δεδομένων, στην αποφυγή δήλωσης οικονομικών στοιχείων εικονικών ή ανακριβών, στην αυξημένη

αξιοπιστία και φερεγγυότητα των επιχειρήσεων και του κλάδου συνολικά, στην προστασία των μετόχων και του επενδυτικού κοινού από τα ελλιπή ή ανακριβή ή εικονικά οικονομικά στοιχεία, κλπ. Η μεταρρύθμιση του φορολογικού καθεστώτος του κλάδου, σε συνεργασία με το ΥΠΕΘΟ, θα επεκταθεί και με άλλες διατάξεις, οι οποίες αποσκοπούν στην ορθολογικοποίηση του δημοσιονομικού ελέγχου και στην εξασφάλιση φορολογικής δικαιοσύνης.

Άρθρο 6

Στο έκτο άρθρο του παρόντος νόμου επιχειρείται η δημιουργία ενός μηχανισμού ενίσχυσης της διαφάνειας, διαμέσου της παρέμβασης στο σύστημα δημοπράτησης δημοσίων έργων, προκειμένου να προστεθούν περισσότερες και αποτελεσματικότερες εγγυήσεις διαφάνειας. Στο παρελθόν παρατηρήθηκαν απόπειρες καταστρατήγησης της νομοθεσίας με χρήση ομαδοποιημένων προσφορών για τον επηρεασμό του αποτελέσματος των δημοπρασιών. Το φαινόμενο αυτό εμφανίσθηκε σε δημοπρασίες με χαμηλούς προϋπολογισμούς και έθιγε, σε μεγαλύτερο βαθμό, τα συμφέροντα των μικρών επιχειρήσεων.

Στην πρώτη παράγραφο καθορίζεται σταθερή ημερομηνία και ώρα διεξαγωγής δημοπρασιών, για το σύνολο της επικράτειας, των κυρίων των έργων ή των φορέων κατασκευής. Η καθιέρωση της θα είναι υποχρεωτική για όλες τις δημόσιες υπηρεσίες, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους ΟΤΑ που δημοπρατούν δημόσια έργα, ώστε να εξασφαλίζεται η πραγματική συμμετοχή των επιχειρήσεων για έργα που πράγματι επιδιώκουν να αναλάβουν. Καθιερώνεται η διαδικασία η οποία θα πρέπει να ακολουθείται κατά τη διενέργεια των διαγωνισμών, ώστε να ομαλοποιηθούν οι όποιες στρεβλώσεις υπήρχαν στο παρελθόν και να μην παρατηρούνται φαινόμενα αδιαφάνειας (άνοιγμα των προσφορών αυθημερόν, αντίγραφα αυτών στις εργοληπτικές οργανώσεις, κλπ).

Στην δεύτερη παράγραφο επιχειρείται η προσπάθεια για ομαλοποίηση της αγοράς των δημοσίων έργων, διαμέσου της χρήσης αναλύσεων τιμών τελευταίου τριμήνου στις δημοπρασίες έργων και με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων θα καθοριστούν οι σχετικές λεπτομέρειες εφαρμογής τους.

Στην τρίτη παράγραφο καθορίζεται η πρόθεση του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων για την τυποποίηση και την καθιέρωση ενιαίου και υποχρεωτικού τύπου διακήρυξης δημοπρασίας και σε συνδυασμό με την προηγούμενη παράγραφο επιχειρείται η μέγιστη δυνατή διασφάλιση των ποιοτικών όρων σύνταξης των διακηρύξεων και των προϋπολογισμών των έργων. Η τυποποίηση ενιαίου και υποχρεωτικού τύπου διακήρυξης θα καθοριστεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Άρθρο 7

Στο έβδομο άρθρο του παρόντος νόμου πραγματοποιούνται ορισμένες ρυθμίσεις για το Ινστιτούτο Οικονομίας των Κατασκευών (Ι.Ο.Κ.), ενώ περιλαμβάνονται και ορισμένες άλλες διατάξεις περί νομοθεσίας δημοσίων έργων.

Στην πρώτη παράγραφο αναφέρεται ρητά το μη κερδοσκοπικό καθεστώς του Ι.Ο.Κ. και η κατάληξη της περιουσίας του στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σε περίπτωση διάλυσης του.

Στη δεύτερη παράγραφο καθορίζεται σαν επιπλέον αρμοδιότητα του Ι.Ο.Κ. η εμπλοκή του στη διαδικασία της εγγραφής, κατάταξης και αναθεώρησης των εργοληπτικών πτυχίων ΜΕΕΠ, σε ότι αφορά την παροχή τεχνικής και μελετητικής βοήθειας και κάθε άλλου είδους

επιστημονικής βοήθειας στην υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων που είναι αρμόδια για την τήρηση του ΜΕΕΠ.

Στην τρίτη παράγραφο αναδιατυπώνεται η διάταξη στην οποία κατηγοριοποιούνται οι πόροι του Ι.Ο.Κ., με βάση την ετήσια τακτική του οικονομική επιχορήγηση και την οικονομική επιχορήγηση για παροχή υπηρεσιών σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Στην τέταρτη και στην πέμπτη παράγραφο αυξάνονται οι θέσεις του τακτικού προσωπικού του Ι.Ο.Κ. σε είκοσι από δέκα που ήταν, με σκοπό την κάλυψη των αρμοδιοτήτων του και την αυξημένη παροχή τεχνικής βοήθειας και υποστήριξης στην τακτική και έκτακτη αναθεώρηση των εργοληπτικών πτυχίων ΜΕΕΠ, με έμφαση σε εξειδικευμένο επιστημονικό δυναμικό. Δίδεται η δυνατότητα σύστασης επιτροπών και ομάδων εργασίας από εξειδικευμένους επιστήμονες, ιδιώτες και δημοσίους υπαλλήλους, για τη μελέτη και επεξεργασία ειδικών θεμάτων που συναρτώνται με τους σκοπούς του Ι.Ο.Κ. όπως αυτοί προβλέπονται.

Στην έκτη παράγραφο ορίζεται ότι με απόφαση του Δ.Σ. του Ι.Ο.Κ. που εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μπορεί να συστήνονται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή ανωνύμου εταιρείας για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Ι.Ο.Κ., ενώ οι όποιες δαπάνες οργάνωσης και λειτουργίας των νομικών αυτών προσώπων βαρύνουν το Ι.Ο.Κ.

Στην έβδομη παράγραφο ορίζεται η δυνατότητα αντικατάστασης αυτοτελούς κατασκευής και η αναπροσαρμογή της σύμβασης και του εργολαβικού ανταλλάγματος. Δίδεται η δυνατότητα εφαρμογής αυτής της διάταξης και σε εκκρεμείς συμβάσεις κατασκευής υπόγειων σταθμών αυτοκινήτων.

Στην όγδοη παράγραφο καθορίζεται, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, η χρήση του ειδικού λογαριασμού της Διεύθυνσης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματών, με σκοπό την υποβοήθηση του έργου της υπηρεσίας και την κάλυψη δαπανών για ειδικούς συμβούλους, υπερωρίες, κλπ.

Στην ένατη παράγραφο προσδιορίζεται η διαδικασία, με απόφαση Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, για τον καθορισμό των υπερωριακών αποδοχών, κλπ, για Επιθεωρητές Δημοσίων Έργων, υπαλλήλων και συνταξιούχων και του προσωπικού που υπηρετεί στο Τμήμα Διοικητικής Στήριξης Επιθεώρησης Δημοσίων Έργων, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη.

Άρθρο 8

Στο όγδοο άρθρο ορίζονται οι μεταβατικές διατάξεις του παρόντος νόμου.

Στην πρώτη παράγραφο ορίζεται ότι από την έναρξη ισχύος του νόμου δεν γίνονται δεκτές αιτήσεις για εγγραφή στο ΜΕΕΠ, αλλά θα εξεταστούν και θα κριθούν όλες οι εκκρεμείς αιτήσεις των επιχειρήσεων για εγγραφή ή αναθεώρηση της εγγραφής τους, με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο της υποβολής τους.

Στη δεύτερη παράγραφο καθορίζεται το ότι το σχήμα που προέρχεται από συγχώνευση επιχειρήσεων ΜΕΕΠ, υποκαθίσταται αυτοδίκαια σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων.

Στην τρίτη παράγραφο καθορίζονται τα δικαιώματα των επιχειρήσεων μέχρι τη χορήγηση της νέας βεβαίωσης εγγραφής στο ΜΕΕΠ, στην συμμετοχή τους σε δημοπρασίες ανάθεσης και σύμφωνα με τις προγενέστερες διατάξεις και τις βεβαιώσεις εγγραφής στο ΜΕΕΠ.

Στην τέταρτη και την πέμπτη παράγραφο καθορίζονται οι δυνατότητες συμμετοχής στις διαδικασίες επιλογής αναδόχου : α. επιχείρησης που προέρχεται από συγχώνευση επιχειρήσεων ΜΕΕΠ, μέχρι την κατάταξη της και β. επιχειρήσεων που συγχωνεύθηκαν αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία και έχουν ληφθεί οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων για συγχώνευση ή έχουν καταρτισθεί σχετικές συμβάσεις συγχώνευσης. Το μεσοδιάστημα αυτό ορίζεται σαν «κρίσιμος χρόνος συγχώνευσης». Και στις δύο περιπτώσεις δίδεται δικαίωμα διατήρησης των πτυχίων των επιχειρήσεων που συγχωνεύτηκαν, μέχρι την έκδοση του νέου πτυχίου.

Στην έκτη παράγραφο ορίζονται οι υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων ΜΕΕΠ που λειτουργούν με την νομική μορφή ΑΕ ή ΕΠΕ να γνωστοποιούν αμέσως στο ΜΕΕΠ αποφάσεις γενικών συνελεύσεων τους για συγχώνευση. Για επιχειρήσεις άλλων νομικών μορφών η υποχρέωση ενημέρωσης του ΜΕΕΠ αφορά τις συμβάσεις συγχώνευσης.

Στην έβδομη και στην όγδοη παράγραφο καθορίζονται οι περιπτώσεις εκκρεμών ανοιχτών ή κλειστών (με προεπιλογή) δημοπρασιών, στις οποίες έχουν υποβληθεί προσφορές από επιχειρήσεις πριν από τον «κρίσιμο χρόνο συγχώνευσης» και η διατήρηση της ισχύος τους και μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης.

Ορίζεται ότι σε περίπτωση εκκρεμών διαδικασιών επιλογής αναδόχων με προεπιλογή, στις οποίες πριν από τον «κρίσιμο χρόνο συγχώνευσης» έχουν υποβληθεί χωριστές αιτήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος η συμμετοχή τους γίνεται δεκτή μόνο εφόσον στην κυρίως δημοπρασία υποβληθεί μία προσφορά. Δίδεται το δικαίωμα των μεταβολών στους προεπιλεγέντες, ενώ η αρμόδια αρχή έγκρισης του αποτελέσματος της δημοπρασίας μπορεί να αποφασίσει επανάληψη της αξιολόγησης εφόσον διαπιστώσει ανεπάρκεια των διαγωνιζομένων στο επίπεδο που προβλέπει η διακήρυξη.

Στην ένατη παράγραφο καθορίζεται ότι σε περιπτώσεις που γίνεται χρήση των παλαιών βεβαιώσεων εγγραφής στο ΜΕΕΠ, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις που σχετίζονται με αυτές ως προς την ισχύ τους, την παράταση της ισχύος τους, τα όρια ανεκτέλεστου και την συμμετοχή στις διαδικασίες επιλογής αναδόχων δημοσίων έργων.

Στην δέκατη παράγραφο ορίζεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 1 εφαρμόζονται και στις συμβάσεις που καταρτίστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του.

Στην ενδέκατη παράγραφο ορίζεται ότι η κατάργηση του συστήματος δημοπράτησης του άρθρου 2 του νόμου αυτού θα εφαρμοστεί στις δημοπρασίες με διακηρύξεις που θα δημοσιευθούν ένα μήνα μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Άρθρο 9

Στο ένατο άρθρο ορίζεται η ισχύς του νόμου, που αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Αθήνα 1 Φεβρουαρίου 2001

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚ/ΗΣ
& ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ**

ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

**ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ ΧΩΡ/ΑΣ &
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ**

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Ι. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ